

YTTRANDE

Datum

2016-02-29

Till
Utbildningsdepartementet
U2015/03779/UH

Yttrande över Utvecklad ledning av universitet och högskolor

Sveriges Ingenjörer har tagit del av utredningen ”*Utvecklad ledning av universitet och högskolor*” och lämnar följande synpunkter.

Vi välkomnar den genomlysning som gjorts av lärosätenas ledarskap och ledningsstrukturer. Det är viktigt för Sveriges utveckling att universitet och högskolor lyckas attrahera och behålla de bästa ingenjörerna för att kunna leverera den bästa utbildningen och forskningen. Ledarskapets kvalitet är en central fråga för detta visar rapporten ”*Högskolans attraktivitet som arbetsplats*” (Sveriges Ingenjörer 2015) som baseras på vad forskande och undervisande ingenjörer tycker om sina arbetsvillkor och sin arbetsmiljö.

Ledningen har ansvar för lärosätets kompetensförsörjning och att arbetsvillkoren för de anställda är bra. För att kunna ta detta ansvar måste ledningen också ha ett tydligt mandat att prioritera och profilera lärosätet och dess verksamhet.

En förutsättning för ett gott ledarskap är att ansvaret är tydligt. Vi delar utredarens syn att varje lärosäte behöver väldefinierade beslutsstrukturer och att roller och mandat i linjeorganisationen respektive de kollegiala församlingarna är tydliga. Exakt hur beslutsstrukturerna ska se ut anser Sveriges Ingenjörer ska avgöras på lärosätet och utvecklas i en ständigt pågående diskussion.

Precis som beskrivs i utredningen måste också de akademiska ledarna så som prefekter och dekaner, förfoga över resurser för att kunna verkställa de strategier och inriktningar för verksamheten som ställs upp. De krav som externa forskningsråd har på samfinansiering från lärosätenas sida

är problematiska. I och med detta låses resurser fast som annars skulle användas strategiskt på lärosätena. Det underminerar därmed de akademiska ledarnas mandat. En översyn av systemen för forskningsfinansiering skulle behöva göras med målet att minimera sådana negativa effekter.

Ledarna som verkar inom universitet och högskolor behöver inte bara ett tydligt ansvar och mandat utan också ledarskapskompetens för att kunna ta sitt ansvar. Här finns en förbättringspotential. Vid tjänstetillsättningar bör denna kompetens ges större vikt. Det behöver också säkerställas att de som redan är ledare får den vidareutbildning de behöver.

Universitet och högskolor måste i ännu högre grad än idag integreras i det omgivande samhället genom utökade kontaktytor och utbyten. För att underlätta samverkan är det positivt att externa aktörer och intressenter också är med och kan påverka lärosätets verksamhet och inriktning, genom bland annat styrelsen.

Att universitetsstyrelsernas storlek kan anpassas utifrån lärosätets behov och karaktär är positivt så länge medinflytande garanteras för arbetstagare och studenter. Däremot kan ifrågasättas om det minsta föreslagna antalet personer i styrelsen, sju personer, är tillräckligt. Oavsett lärosätets storlek behövs olika perspektiv i styrelsen, både internt och externt ifrån och gällande såväl forskning, utbildning och samverkan. Med endast sju personer är det tveksamt om en tillräcklig mångfald i perspektiv kan uppnås.

Utredningens argumentation kring varför det är lämpligt att endast en rektorskandidat går till hörande är klok och acceptabel om medinflytandet från de anställda säkerställs i processen som leder fram till hörandet. Detta inflytande är tyvärr bristfälligt på vissa lärosäten idag.

Peter Larsson
Samhällspolitisk direktör

Josefin Utas
Utredare